

Het nieuwe vogelcentrum Urdaibai in Spaans Baskenland, met weerstation en uitkijktoren.

Waar onze lepelaars overwinteren

Spaans Baskenland kent veel landschappen. Vogelaars kunnen er hun hart ophalen, zeker in het nieuwe vogelcentrum.

ANNET DE GROOT

Kijk, daar. Nee, dáár, op die tak. Daar zit een landgenoot van je,” zegt José Mari Unamuno. Hij stelt zijn telescoop scherp op een aalscholver die in karakteristieke houding – de vleugels haaks omhoog, zodat zijn verenpak kan drogen – heeft plaatsgenomen op een tak die rechtop middenin een plas staat.

Die tak heeft José Mari daar met zijn collega Edorta Unamuno (geen familie) neergezet. “We proberen het de vogels zo veel mogelijk naar de zin te maken. *Cormorantes*, aalscholvers, zoeken altijd bomen die in of vlakbij water staan. Ze eten vis. Deze vogel is afkomstig uit de kolonie in jullie Oostvaardersplassen.”

Behalve aalscholvers krijgen de mannen van het binnenkort te openen vogelcentrum Urdaibai in Spaans Baskenland nog meer bezoek uit Nederland. Zoals lepelaars

die in de zomer op Terschelling en Vlieland bivakkeren. Met andere waadvogels benen ze door het brakke water waarin tientallen meerkoeten dobberen. Er zwemmen futen, dodaarzen en eendensorten als de taling en de wilde eend. Ook de smient is hier een veel geziene wintergast.

Het is de vraag of dat volgend jaar nog zo is. In de nieuwe Natuurwet van de staatssecretaris van Landbouw, Henk Bleker, verliezen trekvogels hun beschermde status en mogen ze dus worden bejaagd.

José Mari en Edorta wonen permanent in het Urdaibai Bird Center, waar ze de trekvogelstand in de gaten houden. De mannen zijn zeer bevlogen en voeren het hoogste woord; het lijkt wel een kippenhok. Allerlei weetjes, cijfers en feiten over het landschap, de vogels die er wonen of voorbijkomen, het spiksplinternieuwe vogelcentrum en

het leven als ‘vrijwillige kluienaar’ vliegen je om de oren. Edorta: “Trekvogels passeren ook ’s nachts, dus in het najaar en het voorjaar houden we 24 uur per dag de wacht.”

Gelukkig hoeven ze het vangen, ringen en tellen niet helemaal alleen te doen. Geregeld krijgen José Mari en Edorta hulp van vrijwilligers, voor wie logeerkamertjes zijn ingericht. Het Urdaibai Bird Center gaat naar verwachting in januari open voor bezoek.

Het centrum is hypermodern ingericht en heeft een weerstation. En om de trekvogelzwermeren die op weg naar Afrika tijdelijk neerstrijken aan de Baskische kust in de gaten te houden, beschikken de heren over veel meer waarnemingsapparatuur dan hun eigen ogen. Op grote videomuren worden beelden geprojecteerd van de Googlemaps-camera’s die elders in Euro-

De Unamuno’s brengen ook veel tijd door achter de telescopen. Er staan er drie opgesteld in de achttien meter hoge uitkijktoren van het Urdaibai Bird Center. Het onderzoeksterrein meet ongeveer drie bij tien kilometer en is gelegen aan het *marisma* van Mundaka, het gebied waar de rivier de Oka uitmondt in de Cantabrische Zee.

In 1984 is heel Urdaibai, een kustgebied van zo’n 230 vierkante kilometer, door de Unesco uitgeroepen tot biosfeerreservaat. Het is deels kunstmatig ingericht en er verblijven zo’n 230 tot 240 vogelsoorten voor langere of kortere tijd.

Het vogelcentrum, gehuisvest in een voormalige visfabriek die ook heeft dienstgedaan als werkplaats voor kindermeubels, bevindt zich niet ver van Gernika, de Baskische naam voor Guernica. Sowieso is Baskenland een paradijs voor vogelliefhebbers: van de 563 soorten die in Spanje worden waargenomen, zijn hier 344 te observeren.

Vanaf januari kunnen ook Nederlandse liefhebbers – op aanvraag – al die vogels met eigen ogen aanschouwen.

www.birdcenter.org
(onder constructie)

Zeearend in vogelcentrum Urdaibai.

Lepelaars die ’s zomers op Vlieland of Terschelling bivakkeren, komen in de winter naar Noord-Spanje.